

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Uppsats-C

Offentliga tjänstemäns hantering av EBO

En kvalitativ studie av parterna i processen

Författare: *Roman Kowalski och
André Söderlund*

Handledare: *Melker Labory*

Examinator: *Jan Petersson*

Termin: *VT15*

Ämne: *Forskning i socialt arbete,
vetenskapsteori och
forskningsmetodik*

Kurskod: *2SA461*

Abstract

Migration has accompanied human beings almost from the start. The reasons to migrate are of various character but two things have always been in common – people migrate because of political and/or economic disparities.

Sweden has begun to receive immigrants only after WWII. The immigrants belonged to various groups – they belonged to war victims, they belonged to labour market and last but not least they came to Sweden because they were forced to do so. Refugees (as one calls them) have been arriving in Sweden since 1970s and this tendency continues up till today.

In our research we wish to analyse the policy of own accommodation (eget boende or EBO) which is a Swedish way to receive and assimilate refugees. We would like to research how EBO is being managed at a level of different public organisations (both municipal and state ones), how it is felt and experienced. We would also get to know if there are any ways to improve EBO (assuming that it is the case).

To do our research we have decided to interview a number of public officers in a medium large city in the south of Sweden.

Nyckelord

Eget boende (EBO), Anläggningsboende (ABO), flyktingar, kommuner, Migrationsverket

Förord

Vi skulle vilja hjärtligt tacka samordnaren på invandrarservice för att vara en källa av inspiration och ett riktigt stöd under uppsatsens utveckling.

Innehållsförteckning

1 Problembakgrund	3
1.1 Problemformulering	4
1.2 Syfte	6
1.3 Frågeställningar	6
2 Tidigare forskning	7
2.1 Historisk bakgrund	7
2.2 EBO utveckling i Sverige	8
2.3 Utländska publikationer gällande hantering av flyktingars fråga	10
2.4 Organisationsformer	12
2.5 Sammanfattning	14
3 Teoretiskt ramverk	14
4 Metod	20
4.1 Arbetsfördelning	20
4.2 Val av metod	20
4.3 Urval och datainsamling	20
4.4 Ansats	22
4.5 Procedur	22
4.6 Transkribering	23
4.7 Reliabilitet och validitet	23
4.8 Etiska reflektioner	24
5 Resultat och analys	24
6 Sammanfattning och avslutande diskussion	41
6.1 Sammanfattning	41
6.2 Slutsatser	43
7 Referenser	44

1 Problembakgrund

Invandring är nästan lika gammal som människan själv. Människor flyttar på grund av naturliga katastrofer, krig eller förföljelser. Man skulle kunna säga att det alltid var ekonomiska eller/och politiska skäl som stod bakom invandring.

Innan andra världskriget var Sverige ett av de länder som hade störst etnisk homogenitet (Utrikespolitiska Institutet 2014). Efter kriget började Sverige motta ett stort antal av krigets offer, bl.a. finska barn och judar från olika delar av Europa (Polen, Ryssland, Ungern). På 50-talet samtidigt med en kraftig industritillväxt samt en utveckling av välfärden började arbetare komma från olika håll, i synnerhet Grekland, Finland och Turkiet. Under 70- och 80-talen tog Sverige emot politiska flyktingar från t.ex. Chile, Iran och Polen. Invandringen ökade kraftigt på 90-talet i samband med kriget i dåvarande Jugoslavien. Den tendensen pågår även nu med ett stort antal flyktingar från Afghanistan, Somalia och senast från Syrien (Utrikespolitiska Institutet 2014).

Det finns olika kategorier av invandring. Det finns arbetskraftsinvandring, det finns invandring p.g.a. kärlek, det finns också invandring p.g.a. utbildning. Sist men inte minst så finns det invandring p.g.a. politiska eller religiösa skäl. Den sortens invandrare kallas för flyktingar. Flyktingar kan vara av olika slag – kvotflyktingar, flyktingar enligt FN-konventionen och övriga skyddsbehövande (The UN Refugee Agency 2015).

I Sverige fanns före 1994 enbart anläggningsboende (ABO) för nyanlända personer. Under 1980-talet kom allt fler flyktingar till Sverige vilket ökade arbetsbelastningen för vissa offentliga tjänstemän vilket i sin tur bidrog att systemet behövde förändras. År 1992 började frågan om att låta nyanlända välja eget boende (EBO) utredas enligt SOU (2003:75). Förslaget antogs av riksdagen 1994. Syftet med EBO var att samhället inte skulle bli för omhändertagande mot de asylsökande, då det ansågs leda till passivitet. Enligt SOU (2003:75) felbedömde de tidigare utredarna hur populärt eget boende skulle vara. De bedömde att enbart 10 procent av de asylsökande skulle välja eget boende och att anläggningsboende skulle fortsätta vara normen när det istället är majoriteten som väljer eget boende.

Enligt Justitiedepartementet (2014) innebär lagen om eget boende för asylsökande att Migrationsverket ska anordna ett lämpligt boende för asylsökande som inte kan ordna eget boende. Anläggningsboende beskrivs vara ett boende som migrationsverket

har ordnat åt den asylsökande medan eget boende är ett boende som den asylsökande själv har ordnat.

1.1 Problemformulering

Att asylsökande behöver ett boende kan ses som en självklarhet. Enligt Fozdar & Hartley (2013) som gjorde sin forskning i Australien, är boende mycket viktigt för att utveckla en känsla av tillhörighet. Detta beskrivs som särskilt viktigt för de som inte haft en trygg eller/och permanent plats att bo, vilket asylsökande ofta inte har. Av bland annat den anledningen infördes lagen om eget boende för asylsökande (1994:137) enligt SOU (2003:75). Enligt SOUs forskningsrapport (2003:75) hävdar utredarna att de tyckte det var viktigt att inte staten blev allt för omhändertagande över de asylsökande. Det skulle på så sätt bli lättare för offentliga tjänstemän att hantera de asylsökande. Men på senare tid börjar allt fler tala om att eget boende för asylsökande leder till fler problem för tjänstemännen. Enligt Borevi & Myrberg (2010) är utvecklingen inte bra då de hävdar att larmrapporter pekar på att eget boende för asylsökande riskerar att ge konsekvenser på lång sikt i form av etnisk segregation och utanförskap vilket offentliga tjänstemän sedan måste hantera. Enligt Kölegård Stjärne et al. (2007) har den etniska segregationen redan ökat markant. Att segregationen har ökat och att EBO leder till svårigheter för offentliga tjänstemän beror enligt Fozdar & Hartley (2013) på att det inte är tillräckligt med privata bostäder som flyktingar har råd med, att det är brist på kommunala bostäder (det är långa köer när det gäller den kategorin av boende) samt att det finns ett krav att vara anställd för att kunna få ett boende.

Enligt Boverkets forskningsrapport (2008) hade offentliga tjänstemän kunnat hantera de asylsökande lättare om tjänstemännen hade varit förberedda på den nya lagen. Många fler asylsökande valde eget boende än vad tjänstemännen trodde från början vilket ledde till ojämn ansvarsfördelning bland landets offentliga tjänstemän och svårigheter för dem att hitta bostäder åt de asylsökande. Att tjänstemän inte var tillräckligt förberedda på den nya lagen berodde enligt forskningsrapporten i SOU (2003:75) på att de som utredde lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande bedömde att cirka 10 procent av de asylsökande skulle ordna eget boende och att anläggningsboende skulle fortsätta vara normen när majoriteten istället valde eget boende.

Att EBO har lett till ökad segregation och ojämn ansvarsfördelning har enligt Myrbergs forskningssammanställning (2012) lett till att många av landets offentliga företrädare är missnöjda med de effekter som lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande har fått. Politikerna anser att kommunala tjänstemän har fått en ökad hantering av sociala problem till följd av lagen. Enligt Franzén (1997) är socialbidragstagande ett av de problem som socialsekreterarna fått hantera mer efter införandet av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande. Enligt Franzén har andelen invandrare bland socialbidragstagarna ökat dramatiskt samt medfört ökade kostnader för dessa grupper. Allt fler invandrare hänvisas till socialbidrag och under allt längre perioder.

Myrbergs forskningssammanställning (2012) beskriver att endast ett fåtal kommuner får ta på sig det största ansvaret för asylsökande medan andra mer välbärgade kommuner säger nej till asylsökande med hänvisning till bostadsbrist. Detta har även gått så långt att Migrationsverket nu börjat kritisera vissa kommuner som inte tar emot flyktingar.

Samtidigt som många kommuner anser sig ha för stort ansvar kring EBO finns det frågetecken och funderingar kring hur socialtjänsten och andra offentliga organisationer ska vara organiserade för att på bästa sätt hantera sociala problem i allmänhet och asylsökande i synnerhet. Enligt Grell et al. (2013) finns det både fördelar och nackdelar med specialiserade organisationer respektive integrerade organisationer. Exempelvis anses utredningarna var bättre i specialiserade organisationer medan klienterna uppfattade den integrerade organisationen som bättre.

Att EBO leder till sociala problem som segregation och bidragstagande samt ojämn ansvarsfördelning för vissa kommuner gör det angeläget att se närmare på hur offentliga tjänstemän hanterar EBO då lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande medför sociala problem och mer arbete för tjänstemän som måste hanteras. Organisationsformens betydelse för klientarbetet talar både för och emot en specialiserad organisation. Enligt Morén et al. (2010) har specialisering visat sig vara mest effektivt under planering och utredningsstadierna medan integrering är mest lämpad när servicen skulle implementeras. I den specialiserade organisationen är kontakterna mellan socialarbetare i olika funktioner och avdelningar formaliserad. Det anses finnas en tydlig idé i verksamheten när det gäller problemspecialiseringen. Socialarbetare i Morén et al. (2010) studie uttryckte kritik och besvikelse över bristen på motsvarande idé och ansvarstagande från cheferna när det gäller att få igång samarbete och helhetstänkande om sociala insatser. I den integrerade organisationen visade studien

att den professionsbaserade styrningen mot helhetstänkande är stark och formen anpassar efter det. I vilken mån socialarbetarna själv styr över beslut som rör klientarbetet visade sig i den specialiserade organisationen vara begränsad och detaljerad men i den integrerade organisationen var den långtgående och ger beslutsrätt över allt som rör klientarbete. Arbetsledningen fungerade även på olika sätt i den specialiserade och integrerade organisationsformen. I den specialiserade organisationen ansågs det vara arbetsledningens uppgift att hålla en gränsdragning mellan de olika enheterna i organisationen för att kunna få ett fungerande samarbete över gränserna. I den integrerade organisationen var arbetsledningens uppgift att säkerställa att det fanns olikartade kompetenser och att spetskompetenserna kombinerades från fall till fall beroende på problem och behov.

Vi anser att ämnet är en mycket aktuell och central samhällsfråga i nuläget. Detta bekräftar Kölegård Stjärne et al. (2007) som beskriver att boendefrågan är en av de centrala samhällsfrågorna, och ett ämne som börjar hamna allt mer inom samhällsdebatten. Även Utrikespolitiska institutet (2014) bekräftar att frågan är aktuell då det kommer ett stort antal flyktingar från Afghanistan, Somalia och senast från Syrien som offentliga tjänstemän måste hantera.

Vi vill också betona att EBO förekommer på två sätt i vårt arbete – som *insats* vilket introducerades 1994 tillsammans med lagen om mottagande av asylsökande samt som *personer* (flyktingar) som bestämde sig för att ha nytta av den här insatsen. Hänvisning till personerna är en förenkling. Det är viktigt att understryka att det är alltid EBO i form av insats, en del av lagen (1994:137) som författarna refererar till.

1.2 Syfte

Syftet är att undersöka hur EBO uppfattas av offentliga tjänstemän i verksamheter på skilda nivåer, samt hur de ser på problem och utmaningar som EBO kan orsaka.

1.3 Frågeställningar

- hur hanterar de offentliga tjänstemännen EBO i den offentliga verksamheten?
- hur upplever offentliga tjänstemän eventuella problem och utmaningar som hantering av EBO kan orsaka.
- hur ser de offentliga tjänstemännens synsätt ut gällande effektivitet och effektivisering av EBO?

2 Tidigare forskning

Här kommer vi att presentera en historisk bakgrund som är en bakgrund till hur Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande kom till. Syftet med detta är att visa att EBO och dess utveckling i Sverige har påverkats av hur det såg ut i Sverige innan Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande stiftades. Vi kommer även att presentera utländska publikationer kring flyktingars frågor. Syftet med detta är att visa att asylmottagande är en komplex fråga som inte bara är en fråga för Sverige utan att det även finns andra länder som hanterar asylsökande på olika sätt. De olika rubrikerna syftar även till att ge läsaren en ökad förståelse för ämnet.

2.1 Historisk bakgrund

Enligt forskningssammanställningen i SOU (2003:75) började asyl- och flyktingssystemet ifrågasättas i början av 1980-talet. Detta var med anledning av att flyktinginvandringen hade börjat ändra karaktär. Under den senare tiden var det mest kvotflyktingar som kommit till Sverige men under 1980-talet hade allt fler spontanflyktingar kommit vilket ledde till problem för allt fler kommuner. Vissa kommuner fick ta emot ett stort antal asylsökande vilket medförde att vissa kommuner fick svårt att få fram lämpliga bostäder för de nyanlända. Detta ledde i sin tur till att dyra nödlösningar togs fram i form av hotellrum och tillfälliga genomgångsbostäder. 1992 började Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande utredas som senare implementerades 1994 och är den som finns idag. Forskningssammanställningen i SOU (2003:75) beskriver att den tidigare utredningen poängterade vikten av de asylsökandes egen ansvar som vuxna och mogna människor. Risken ansågs vara att staten och att de offentliga myndigheterna skulle bli allt för omhändertagande mot de asylsökande vilket

skulle leda till passivitet, bristande handlingsförmåga och självkänsla bland de asylsökande. Forskningssammanställningen poängterar även att det bedömdes vara cirka 10 procent av de asylsökande som kunde ordna eget boende och att anläggningsboende skulle fortsätta vara normen.

2.2 EBO utveckling i Sverige

Enligt Boverkets forskningssammanställning (2008) är det en ojämn ansvarsfördelning bland landets kommuner när det gäller boende åt asylsökande. Detta bekräftar även Myrberg (2012) i sin forskningsrapport. Den ojämna ansvarsfördelningen beror enligt Boverket på att kommunerna inte var förberedda för den nya lagen. Enligt SOU (2003:75) var kommunerna och staten inte förberedda då de som utredde lagen om eget boende för asylsökande (1994:137) trodde att enbart 10 procent skulle välja eget boende när det idag är majoriteten som väljer eget boende.

Enligt Borevi & Myrberg (2010) har larmrapporter påpekat att detta kommer ge konsekvenser på längre sikt. Det anses bland annat att EBO ökar den etniska segregationen och bidrar till utanförskap då de asylsökande ofta stannar i den kommun de valt och att de kommunerna ofta varit mindre lämpade ur integrationssynpunkt.

Att segregation blir ett allt större problem i samhället är något som även Kölegård Stjärne et al. (2007) beskriver. Framförallt den etniska segregationen har ökat markant. Enligt författarna så har boendesegregationen börjat hamna i samhällsdebatten och ses som en av centrala samhällsfrågor. Levnadsförhållandena som ofta nämns i termer som social exkludering och utanförskap i de fattigaste och socialt mest utsatta bostadsområdena ses också som en politisk fråga. Segregationen är dock inte ett nytt samhällsproblem även om det är först på senare tid som debatten finns. Det anses att den svenska forskningen har studerat effekterna av områdesförhållandena i väldigt liten utsträckning. Även kunskapen om boendesegregationens förändringar och trender ses som ringa i jämförelse med andra forskningsfält. Konsekvenserna av bostadssegregation blir att vissa områden har en högre andel av sociala problem medan andra områden kännetecknas av resursstarka individer och små problem. Denna ojämlika sammansättning skapar olika sociala miljöer som påverkar de boendes välfärd. Det stämmer överens med SOU (2003:75) som beskriver att den ojämlika sammansättningen leder till bland annat trångboddhet och diskriminering. Dessa sociala problem får de offentliga tjänstemännen sedan hantera då boende enligt Blid (2006) är

Eget boende...en kvalitativ studie

en basal rättighet och rätten till bostad beskrivs vara en grundbult där det allmänna och kommunerna i synnerhet har det grundläggande ansvaret för bostadsförsörjning.

Enligt Boverkets forskningssammanställning (2008) har staten försökt få färre nyanlända till att välja eget boende. 2005 tog man exempelvis bort bostadsersättningen för de asylsökande som valde eget boende. Innan 2005 fick de asylsökande som valde eget boende ersättning för sina bostadskostnader. Att staten har tagit bort bostadsersättningen för de asylsökande som väljer eget boende anses inte ha gett några effekter då antalet personer som valt eget boende de senaste åren i stort sett varit oförändrat. Eget boende anses vidare enligt forskningssammanställningen inte vara enbart ett storstadsproblem. Asylsökande bor i de allra flesta städerna i Sverige. Forskningssammanställningen beskriver även en del problem som funnits hos asylsökande med eget boende. Det som framförallt tas upp är problem med trångboddhet och osäkra boendeförhållanden. Många av de som väljer att ordna eget boende väljer att bo hos en värdfamilj där trångboddheten drabbar både de inneboende och värdfamiljen. Detta har lett till att många asylsökande flyttar runt bland olika värdfamiljer för att inte störa. Migrationsverket har enbart en adress dit den asylsökande kan bli kontaktad så det finns inte någon kontroll av standarden på boendet.

Myrberg (2012) har gjort en forskningsrapport om EBO. Enligt forskningssammanställningen i rapporten har EBO varit aktuellt sedan införandet av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande som ger asylsökande möjlighet att bestämma vilken kommun de vill bo i. Denna möjlighet har sedan lagen infördes använts av mer än hälften av flyktingar och asylsökande i Sverige. De övriga bor på ett anläggningsboende som organiseras av Migrationsverket. Denna lag har väckt missnöje hos ett stort antal offentliga företrädare då de anser att den har lett till en orättvis fördelning i landet av hur många nyanlända som kommunerna behöver hantera. Det är endast ett fåtal kommuner som får hantera det största ansvaret för asylsökande medan andra mer välbärgade kommuner säger nej till asylsökande med hänvisning till bostadsbrist. Detta har enligt Myrbergs forskning sammanställning (2012) lett till stor uppmärksamhet där bland annat Migrationsverket har kritiserat de kommuner som inte tagit emot nyanlända med hänvisning till bostadsbrist.

2.3 Utländska publikationer gällande hantering av flyktingars fråga

Enligt Franzén (1997) är socialbidragstagande ett exempel på vad vissa socialsekreterare behövt hantera mer efter lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande. Enligt Franzén har andelen invandrare bland socialbidragstagarna ökat dramatiskt med ökade kostnader för dessa grupper. Allt fler invandrare hänvisas till socialbidrag och under allt längre perioder. I framförallt USA anses det vara asyl- och flyktinghushåll som är den största andelen socialbidragstagare bland invandrargrupper.

Enligt Fozdar & Hartley (2013) som gjorde sin forskning i Australien, är boende mycket viktigt för att utveckla en känsla av tillhörighet. Detta är särskilt viktigt för de som inte haft en trygg eller/och permanent plats att bo på. Deras forskning visar att flyktingar är bland den mest utsatta gruppen i samhället. De löper stor risk att få problem med att skaffa sig ett boende. För många flyktingar innebär det hemlöshet. Forskningen visar också att ungefär 75 % av alla flyktingar bor hos släktingar/kompisar eller i offentliga bostäder och de flyttar tre gånger under deras första inkomstår. Det är dock inte bevisat om flyktingar flyttar så ofta eftersom de är tvungna att göra så eller om det är deras egna val. En folkräkning som gjordes i Australien 2006 visar att flyktingar med fem års vistelse fortfarande har mycket mindre chanser att ha egna bostäder i jämförelse med dem som inte är flyktingar. Förklaringen är att flyktingar har stora problem med språket, utbildning och arbete under de första inkomståren och det påverkar deras möjligheter att ordna en egen bostad. Fozdar & Hartley (2013) påstår att det finns en hel del faktorer som gör att bostadsmarknaden för flyktingar är komplicerad. Det är inte tillräckligt med billiga privata bostäder, det är brist på offentliga bostäder och det är långa köer när det gäller den kategorin av boende. Det finns även krav på att ha ett arbete, flyktingar saknar även kredithistoria hos banker, det förekommer ofta diskriminering från hyresvärdar eller från fastighetsmäklare och det är svårt att hitta lägenheter för stora familjer. Det finns inga konkreta siffror när det gäller hur många flyktingar som väntar i kön på sina kommunala bostäder. Majoriteten av dem som avvaktar svar från kommuner bor hos sina släktingar/kompisar vilket leder till trångboddhet, familjekonflikter och förhöjda stressnivåer hos flyktingar.

Francis & Hiebert (2014) som gjorde sin forskning i Kanada (Vancouver) presenterar liknande slutsatser när det gäller anledningar till flyktingars boendesituation. Författarna påstår att det är bara 10 % av flyktingarna som äger sina boenden. Resten hyr sina lägenheter antingen genom privata aktörer eller offentliga bolag. Flyktingar

upplever trångboddhet, diskriminering, konflikter med hyresvärdar och grannar, otrevlig boendemiljö och felanmälan som inte åtgärdats på rätt sätt. Det är ungefär 35 % av alla flyktingar som har upplevt det ovannämnda. Ca 15 % av alla flyktingar vräktes vilket är en mycket hög siffra enligt kanadensiska normer. Dessutom löper de som får statliga bidrag en markant större risk att bli vräkta än de som kan försörja sig på sitt arbete. Författarna diskuterar också hemlöshet och siffrorna de visar är extremt höga – upp till 80 % av flyktingarna har vid någon tidpunkt upplevt antingen den dolda eller uppenbara hemlösheten d.v.s. de var tvungna att bo hos släktingar/kompisar eller i kyrkor, köpcenter, o dyl. Anledningarna till boendeproblem är olika men det som oftast upprepas är språket, ingen kredithistoria hos banker, stora familjer, bristen på en regelbunden inkomst, ingen eller tillfällig anställning samt dåligt betalt arbete. Författarna nämner också att det finns brist på kommunala bostäder. Det finns långa bostadsköer och det finns en hel del begränsningar när det gäller tillgänglighet (språkförmåga, laglig status, familjestorlek o.s.v.)

Robinson (2006) beskriver boendesituationen för flyktingar i Storbritannien (Wales). Det görs olika prioriteringar när det gäller mottagandet av flyktingar. De som har familjer eller där kvinnan är gravid har en ganska snabb tillgång till kommunala bostäder. Väntan på boende varar några veckor i det här fallet. Det är också gifta par som prioriteras och deras väntan på boende är relativt kort – upp till några månader. De som prioriteras lägst är ogifta personer (vanligtvis män). Deras väntan kan vara ganska lång – upp till två år. I väntan på kommunala bostäder vänder sig flyktingar till sina kompisar/släktingar och de brukar bo hos dem under väntetiden. Det är dock de från grupp två (gifta par) och först och främst grupp tre (singlar) som inte brukar vänta på sin tur i kön utan vänder sig till den privata bostadsmarknaden. Problem som flyktingar står inför i det här läget är precis samma som beskrivits förut angående Australien och Kanada. Hyresvärdarna kräver en hel del säkerhet - en regelbunden inkomst i form av en fast anställning är det vanligaste kravet. Det finns givetvis andra hinder – från problem med språket till diskriminering på grund av hudfärg eller religion. Det finns dock en aspekt som är lite annorlunda i jämförelse med de två tidigare publikationerna. Robinson (2006) berättar om aktiva lösningar till flyktingars boendesituation. Han nämner ”Cardiff Homefinder Service” vilket är ett projekt med syftet att öka tillgängligheten av privata hem för flyktingar. I projektet anställs en person (Development Worker) som aktivt ska hjälpa flyktingar. Han/hon ska förhandla med hyresvärdarna när det gäller mottagandet av flyktingar, agera som medlare i tvister

mellan flyktingar och hyresvärdarna, sätta in deposition som är en säkerhet för framtida hyresbetalningar, hjälpa flyktingar söka bostäder samt agera som en rådgivare i olika ärenden som gäller boendesituation.(ibid)

2.4 Organisationsformer

Enligt forskningen är det tydligt att det finns problem med hur kommuner ska hantera sociala problem i allmänhet och asylsökande i synnerhet.

Enligt Grell et al. (2013) kan varken enskilda organisationer eller socialarbetare inom välfärdssektorn överblicka och hantera hela det mångskiftande fält som socialt arbete utgör. Det anses mynna ut i att en viss typ av specialisering mer eller mindre är ett måste för att offentliga tjänstemän ska kunna hantera sociala problem som exempelvis asylsökande. De hänvisar till att ett antal studier talar för att problem och funktionsspecialisering kan leda till bättre utredningar. Exempelvis har de visat att utredningar av enheter som enbart arbetar med ekonomiskt bistånd gör striktare bedömningar på enbart ekonomiska förhållanden medan integrerade organisationer tenderar att väga in andra bedömningsgrunder. Utredningar som görs av specialiserade utredningsenheter visar sig bli utredda snabbare, ha tydligare frågeställningar och vara mer lättlästa jämfört med när utredande och behandlande uppgifter är integrerade med varandra. Nackdelarna med specialisering anses vara att arbetet blir svårare att rikta mot bredare folklager vid exempelvis samhällsarbete och socialt arbete på landsbygden. Den vanligaste kritiken mot specialisering anses vara att det leder till en fragmentiserad och svåröverblickbar välfärdssektor. Fragmentiseringen anses kunna göra det svårare att upptäcka och bistå klienter med komplexa behov. Ett annat hinder visar på att specialiserade organisationer eller enheter i en och samma organisation kan skilja sig åt när det gäller värderingar, förhållandet till yrkesroll och arbetsuppgifter samt synen på klienter. Grell et al. (2013) tar även upp fördelar med integrerade organisationer. Det som är fördelaktigt med integrerade organisationer är bland annat att dessa organisationer har visat sig vara fördelaktiga när det gäller att uppmärksamma klienters totala livssituation vid förändringsarbete, även när kontakten initierats utifrån snäva problemområden som försörjningsproblem. När det gäller att utveckla bärande relationer mellan socialarbetare och klient anses det vara mer fördelaktigt med en integrerad organisering. Uppfattningen bland klienter var att de tyckte den integrerade organisationen var lättare att förstå sig på, medförde kontakter med färre socialarbetare,

bättre helhetssyn hos de professionella och gjorde klienterna mer involverade och nöjda med hjälpprocessen.

Enligt Morén, Blom, Lundgren & Perlinski (2010) är forskningsläget väldigt begränsat när det gäller socialtjänstorganisationens betydelse för att hjälpa personer med olika problem och behov. De menar att den samlade forskningen kring specialiserade organisationer är svag men att utvecklingen tydligt går från en integrerad organisation och helhetssyn till en ökad specialisering. Enligt Morén et al. (2010) har de specialiserade kommunerna gjort det mer komplicerat för klienterna men att det även gjort att klienterna möter socialarbetare som är särskilt kunna inom ett visst område. Det anses dock att det finns allt för lite kunskap om specialiseringens effekter från ett klientperspektiv. Den kunskap som tas upp är att det finns stora skillnader i hur klienter bemöts och bedöms i de olika verksamheterna. Slutsatserna som dras av det är att de stora skillnaderna till största del beror på hur mottagningsenheterna är organiserade. Specialiserade mottagningsenheter anses kunna ge de sökande större möjligheter till andra lösningar samtidigt som det också oftare gör en förhandsbedömning som leder till att klienter snabbare kan sorteras ut ur systemet. Organisationsformens betydelse för klientarbetet talar både för och emot en specialiserad organisation. Enligt Morén et al. (2010) har specialisering visat sig vara mest effektivt under planering och utredningsstadierna medan integrering var mest lämpad när servicen skulle implementeras. I den specialiserade organisationen är kontakterna mellan socialarbetare i olika funktioner och avdelningar formaliserad. Det anses finnas en tydlig idé i verksamheten när det gäller problemspecialiseringen. Socialarbetare i Morén et al. s (2010) studie uttryckte kritik och besvikelse över bristen på motsvarande idé och ansvarstagande från cheferna när det gäller att få igång samarbete och helhetstänkande om sociala insatser. I den integrerade organisationen visade studien att den professionsbaserade styrningen mot helhetstänkande är stark och formen anpassar efter det. I vilken mån socialarbetarna själv styr över beslut som rör klientarbetet visade sig i den specialiserade organisationen vara begränsad och detaljerad men i den integrerade organisationen var den långtgående och ger beslutsrätt över allt som rör klientarbete. Arbetsledningen fungerade även på olika sätt i den specialiserade och integrerade organisationsformen. I den specialiserade organisationen ansågs det vara arbetsledningens uppgift att hålla en gränsdragning mellan de olika enheterna i organisationen för att kunna få ett fungerande samarbete över gränserna. I den integrerade organisationen var arbetsledningens uppgift att säkerställa att det fanns

olikartade kompetenser och att spetskompetenserna kombinerades från fall till fall beroende på problem och behov.

2.5 Sammanfattning

Den tidigare forskningen visar att de utredarna trodde om EBO inte stämde när den tidigare forskningen senare beskriver utvecklingen av EBO i Sverige. Utredarna trodde majoriteten av flyktingarna skulle välja ABO fast det istället blev tvärtom. Den tidigare forskningen tar upp offentliga tjänstemäns åsikter där tjänstemännen ger en bild av att EBO har lett till en orättvis fördelning av asylsökande i Sverige. Det finns även resultat som visar på att det finns problem för liknande grupper i andra länder. Resultat tyder även på att en organisation kan vara utformad på olika sätt för att hantera sociala problem.

3 Teoretiskt ramverk

I det här kapitlet presenterar vi ett antal teorier som tillsammans med tidigare forskning hjälper oss att bistå oss i analysen av vårt material. I vår studie presenterar vi olika verksamheter/myndigheter därför har vi bestämt oss för att använda oss av organisationsteorier. De teorier vi väljer att diskutera baseras på hur väl vi anser att teorierna går att koppla till syfte och frågeställningar.

Organisation är ett kontinuerligt system. Organisation känner igen och integrerar människans aktiviteter. Organisation använder, förändrar och kopplar ihop olika (människor, material) resurser för att lösa problem (Bakke 1959). Huvudfunktionen i en organisation är att tillfredsställa människans specifika behov i korrelation med andra subsystem av människans aktiviteter samt resurser i en viss miljö.

Byråkratiska skolan

Vi har valt att använda oss av Max Webers organisationsteori ”byråkratiska skolan” (Weber 1978). Den byråkratiska skolan gör skillnad mellan makt och auktoritet. Enligt Weber (1978) kan effektivitet uppnås genom kommunikationskanaler, formella regler

och rapporter. Organisationen ska vara hierarkiskt uppbyggd med opersonliga kommunikationskanaler enbart genom den hierarkiska organisationen. Teorin syftar till att underminera de informella auktoriteterna (chefer) och föra fram positionsauktoriteter (de anställdas kunskaper). Fördelen med denna teori anses vara att konflikter kan minskas genom att man hänvisar till regler. Exempelvis kan de konflikter som uppstår när det gäller offentliga tjänstemännens hantering av EBO hänvisas till lagar och regler som de är skyldiga att följa. Denna teori anses vara särskilt lämpad för en organisation som präglas av en stabil miljö där det finns krav på säkerhet och kontroll. Som sociala myndigheter där offentliga tjänstemän hanterar EBO. Problem uppstår om förutsättningarna i organisationen förändras där det finns en risk att reglerna blir ett mål i sig när det egentligen är medel för att nå målet. Det kan leda till att det blir viktigare att följa alla regler när man hanterar klienter än att klienten hanteras på ett bra sätt. Exempelvis kan de sociala myndigheterna få minskade resurser vilket leder till att de offentliga tjänstemännens mål blir att hålla sig inom budgeten. Budgeten bör istället vara ett medel för att nå målet som är en bra hantering av EBO.

Vi anser att den byråkratiska skolan hjälper till med att relateras till våra frågeställningar och ge oss en ökad förståelse för de offentliga tjänstemännens syn när det gäller hur tjänstemännen hanterar EBO samt hur de uppfattar problem och utmaningar som EBO kan orsaka.

Beslutsteori

Besluts teori har framlagts av Herbert Simon och James G. March (1958). De beskriver denna teori i sin bok ”*Organisations*”. De ansåg att beslutsfattande var det centrala i organisationer. Allt som sker i en organisation anses ha sin grund i ett verkställande beslut som några eller någon har fattat. De valde därför att studera hur människor i organisationer fattar beslut. Resultatet av deras studie blev att människor anses vara begränsat rationella. Detta innebär att människor i en beslutssituation inte har förmågan eller möjligheten att ta in all tänkbar information och inte heller har förmågan att formulera alla tänkbara beslutsalternativ. Människor väljer i en beslutssituation att istället ta in en viss information och sedan lita till sina tidigare erfarenheter.

Vi tycker att deras beslutsteori kan tillämpas till vår undersökning där det finns olika organisationer och beslutsfattande anses vara ett av de grundläggande elementen i en organisation. En annan punkt som bör påpekas och som anses vara kopplat till teorin

är att offentliga tjänstemän i sina beslut gällande EBO grundar dessa till en viss del på information och resten på sina tidigare erfarenheter. Vi anser då att denna teori kommer att ge oss en ökad förståelse för hur offentliga tjänstemän fattar beslut gällande deras hantering av EBO samt hur tjänstemännen ser på EBO gällande effektivitet och effektivisering.

Kulturella synsättet

Det kulturella synsättet fick sitt stora genomslag på 1980-talet när Tom Peters och Robert H. Waterman (1982) skrev boken *"In search of excellence"*. De hävdade att grunden till ett effektivt organisationsklimat är att alla organisationsmedlemmar har samma grundvärderingar. Ledarskapet i en organisation anses därför syfta till att skapa sådana grundvärderingar och övertyga medlemmarna om dessa. Detta skulle kunna betyda att alla de offentliga tjänstemännen har samma grundvärderingar gällande EBO i sin organisation för att få ett effektivt arbete med sina klienter. Det skulle också kunna betyda att chefen i en organisation som arbetar med EBO behöver se till att det finns ett antal grundvärderingar som de offentliga tjänstemännen ska sträva efter. Med hjälp av kulturella synsättet kan vi få en ökad förståelse för hur de offentliga tjänstemännen hanterar EBO utifrån deras organisationstillhörighet.

Contingency Synsättet

Enligt Bo Melin (2014) är contingency synsättet ett samlingsnamn för ett flertal olika teorier där det gemensamma är att de ifrågasätter den klassiska organisationsläran då den klassiska organisationsläran anser att det finns ett bästa sätt att organisera. Contingency synsättet hävdar istället att olika organisationer befinner sig under olika omständigheter och att det är dessa omständigheter som avgör vilken som är den effektivaste organisationsformen i just detta fall. Detta skulle kunna betyda att de organisationer som de offentliga tjänstemännen arbetar inom behöver arbeta på olika sätt beroende på hur omvärlden ser ut. Exempelvis om det har många eller få flyktingar att hantera. Bo Melin (2014) hänvisar till Lawrence och Lorsch (1967) som skrev *"Organisation and environment"*. I boken hävdar författarna att det finns två faktorer som påverkar organisationen som organisationen måste balansera - differentiering och integration. Differentiering innebär att organisationens medlemmar tänker och handlar olika, det negativa med differentiering anses vara att det kan skapa spänningar och leda

till en splittring inom organisationen. Det skulle kunna betyda att de offentliga tjänstemännen tänker och hanterar EBO på olika sätt vilket skulle kunna leda till splittring inom organisationen. Det positiva med differentiering anses vara att bra idéer kan växa fram, vilket anses vara särskilt viktigt för de olika rollerna på varje avdelning. Dessa olika roller behöver integreras för att få en helhetsbild över organisationen. Det skulle kunna betyda att de offentliga tjänstemännen tillsammans tar fram nya idéer, som är särskilt viktigt för de olika rollerna, vilket skulle kunna vara chef, långtidsanställd, och nyanställd.

Vi använder Contingency synsättet för att få en ökad förståelse för hur offentliga tjänstemän upplever problem och utmaningar som EBO kan orsaka och tjänstemännens synsätt gällande effektivitet och effektivisering.

Taylors vetenskapliga management synsätt

Frederick W Taylors synsätt baserar sig på konceptet av arbetsdelning för att uppnå effektivitet, specialisering, standardisering och förenkling. Taylor (1947) påstår att för att uppnå en ökad produktivitet är det nödvändigt att det finns ett omsidesidigt förtroende mellan ledning och arbetare. Taylor (1947) föreslår följande lösningar för att utöka en nivå av förtroende mellan ledningen och arbetarna:

- produktivitetens förbättring förmåner bör arbetarna ha nytta av
- fysisk stress och oro bör elimineras i största möjliga utsträckning
- arbetarnas egenskaper bör utvecklas genom utbildning
- det traditionella chef begreppet ska hävas

Taylor (1947) har också utvecklat de fyra följande principerna gällande managements produktivitet:

- vetenskap, ej ”rule-of-thumb” (tumregel*). De gamla tumreglerna ska ersättas av en vetenskaplig synsätt för varje element av persons arbete
/*tumregel är en regel som gäller ungefärlig/
- vetenskapligt urval av organisationens medlemmar d.v.s. urvalet av arbetarna ska baseras på analys
- managements och arbetarnas samarbete snarare än konflikt, management ska samarbeta med alla arbetarna så att arbetet utförs i konkordans med vetenskapliga principer

Eget boende...en kvalitativ studie

- vetenskaplig utbildning av arbetarna, arbetarna ska utbildas av experterna som använder av sig vetenskapliga metoder

Med hjälp av Taylors vetenskapliga management synsätt får vi en ökad förståelse för hur offentliga tjänstemän hanterar EBO, det kan också hjälpa oss med att förstå offentliga tjänstemäns synsätt gällande effektivitet och effektivisering.

Fayols administrativa teori

Fayol (1949) element av administrativ teori relaterar till fullbordandet av arbetsuppgifter och inkluderar regler av management, konceptet av ”linje” och ”stab” personal, nämnd och managements funktioner. Alla elementen presenteras nedan:

- *uppdelning av arbete eller specialisering* vilket gör att produktivitet ökar
- *ledning och ansvar* som är nödvändiga för arbetarna att uppnå organisationens mål
- *disciplin* vilket gör att arbetarna respekterar organisationens mål, de ska också följa organisationens regler och bestämmelser
- *enighet av befallning* vilket innebär att man tar direktiv och är ansvarig inför endast en chef
- *enighet av riktning* vilket innebär att arbetarna ska arbeta tillsammans för att uppnå organisationens mål
- *underlydande av individuella intressen för allmänna intressen* vilket innebär att allmänna intressen alltid ska vara viktigare än de individuella intressena
- *personalens lön* som måste baseras på olika faktorer såsom arbetstid, arbetsuppgifter, bonus
- *centralisering* vilket innebär att management ska använda en lämplig blandning av centralisering och decentralisering i ledning och beslutfattande
- *ordning* vilket innebär att organisationen har en plats för allt och alla som bör vara engagerade
- *rättvisa* vilket innebär att jämställdhet, justhet och rättvisa ska dominera i organisationen
- *stabilitet av personalens anställning* vilket förbättrar arbetares prestation, den anställda behöver även viss tid för att lära känna sina arbetsuppgifter och utföra de på ett korrekt sätt
- *initiativ* som ska uppmuntras och stimuleras av organisationen

Eget boende...en kvalitativ studie

- *"esprit de corps"* vilket betyder en känsla av tillhörighet och är mycket viktig för prestationen, med andra ord "unionen är styrkan"
- *konceptet av "linje" och "stab" personal* och det betyder att "linje" personal är den som utför arbete aktivt och direkt för att uppnå organisationens mål och den "stab" personal hjälper till och stödjer
- *nämnd* som är en viktig del och organisationen, nämnd utformars av olika organisationens medlemmar med olika hierarki positioner och de är fokuserad kring organisationens gemensamma mål

Denna teori kan bistå oss när det gäller att förstå hur offentliga tjänstemän hanterar EBO samt tjänstemännens synsätt gällande effektivitet och effektivisering av EBO som del i en administrativ praktik.

Systemsynsätt

Systemsynsätt ser på organisationen som en samling som består av ihopkopplade samt samsidigt beroende subsystem. De subsystemen kan ha sina egna subsystem. Ett system består av element, funktioner och processer (Albrecht 1983). Alltså består organisationen av tre, basala element:

- *komponenter* d.v.s. individer, formella och informella organisationer, beteendemönster som härstammar från rollkrav av organisationen, rollförståelse av individ, och fysisk miljö man arbetar inom
- *länkprocesser* d.v.s. kommunikation, balans och beslutanalys
- *organisationers mål* såsom stabilitet, tillväxt och samspel

Denna teori kommer bistå oss i förståelsen av hur offentliga tjänstemän hanterar EBO som del i en helhet med subsystem.

Det finns många andra organisationsteorier som vi har bestämt oss för att välja bort. Detta har vi gjort på grund av att vi ansåg att de inte kunde kopplas till vårt syfte och frågeställningar och därför inte bistå oss i förståelsen av resultatet. De teorierna är bland annat neoklassiska teorier (Roethlisberger och Dickson 1943) samt socio-teknisk teori.

4 Metod

I det här kapitlet presenteras tillvägagångssätt som används för att genomföra studien: Datainsamling, urval, transkribering samt reliabilitet/validitet och sist men inte minst forskningsetiska övervägandet redogörs och diskuteras.

4.1 Arbetsfördelning

Problemformulering, tidigare forskning (förutom utländska publikationer), resultat och analys var det André Söderlund den ansvarige. Problembakgrund, syfte och frågeställningar samt metoder och teorier var Roman Kowalski den ansvarige. Sammanfattning och slutsatser var ett gemensamt arbete av båda författarna.

4.2 Val av metod

Kvalitativ forskning studerar den sociala verkligheten och menar att den är i ständig förändring och individen är med och skapar denna förändring (Bryman 2011).

Därför är det intervjupersonernas berättelser och åsikter som är i fokus. Det är de intervjuade personernas beskrivningar som är viktiga för vår studie. Därför ansåg vi att det enbart var kvalitativ metod som var lämpligt tillvägagångssätt i vår forskning. Hade vi valt kvantitativ metod, till exempel i form av enkät så hade intervjupersonernas svar varit styrda av våra frågeställningar i större utsträckning. Kvalitativ metod ger mycket större utrymme för de intervjuade personerna. Metoden gör att personerna som intervjuas kan presentera eller beskriva sina åsikter på ett mycket mer utförligt sätt.

4.3 Urval och datainsamling

Vi använde semistrukturerade intervjuer som datainsamlingsmetod i vår undersökning. Vi valde semistrukturerade intervjuer eftersom intervjuarna syftade till att beröra olika områden gällande offentliga tjänstemäns hantering av EBO. Dessa områden är: offentliga tjänstemäns hantering av EBO, offentliga tjänstemäns upplevelse av problem och utmaningar EBO kan orsaka och offentliga tjänstemäns synsätt kring EBO gällande effektivitet och effektivisering.

Intervjupersonerna hade möjlighet att utforma sina svar öppet och det har inte funnits ett behov av att ta intervjufrågorna i en särskild ordning. Semistrukturerade intervjuer är flexibla och tonvikten ligger på det intervjupersonen upplever som viktigt och relevant (Bryman 2011). Ytterligare en anledning till att semistrukturerade intervjuer använts i denna studie är att intervjupersonerna arbetar inom olika organisationer och ett visst mått av struktur har varit nödvändigt för att underlätta jämförelsen dem emellan i uppsatsens analysdel. Det var alltså viktigt att det fanns en struktur så att liknande områden berördes, samtidigt som det var viktigt att det fanns en öppenhet i intervjuerna för att intervjupersonerna skulle kunna beskriva dessa områden ur sitt perspektiv. Det viktiga vid utformandet av en intervjuguide till en semistrukturerad intervju är att frågorna är utformade så att intervjuerna är flexibla, så att vi som forskare kan få information om intervjupersonernas sätt att beskriva sin verklighet. Det ska finnas utrymme i frågeställningarna för alternativa idéer eller synsätt att uppkomma under intervjun (Bryman 2011). Vi använde oss också av en fokusgrupp som bestod av ett antal socialsekreterare från mottagningsenheten (socialtjänsten). Personerna i fokusgruppen hade en daglig kontakt med nyanländas ekonomiska ärenden.

Vi valde fokusgruppen eftersom med hjälp av samtalet breddas perspektiv på ämnet då deltagarna kan föra fram sina åsikter som de andra lyssnar och fyller på med sina egna erfarenheter. Denna interaktion mellan deltagarna gör ett stort djup i svaren på frågorna som blir belysta ur en mängd perspektiv. Intervjupersonerna uppskattar också ofta den delaktighet som fokusgrupp erbjuder. Fokusgrupp är också lätt och billigt att genomföra och den kan enkelt formas för att passa aktuella frågeställningar (Bryman 2011).

De organisationer som deltar i studien består av:

- en verksamhet som arbetar med mottagande av nyanlända personer
- en verksamhet som arbetar med ekonomiska aspekter av nyanlända personer
- en verksamhet som arbetar med syselsättning av nyanlända personer

Vi ska kortfattat presentera de personer som intervjuats i vår studie:

- Samordnare, en kommunanställd som har arbetat med flyktingarnas frågor i många år, personen är socionom i grunden
- En kommunanställd som arbetar enbart med bostadsfrågor och samarbetar med olika offentliga samt privata aktörer på bostadsmarknaden

- En handläggare från en statlig myndighet som arbetar med introduktionsprogram för de nyanlända
- Samordnare, en kommunanställd som arbetar med flyktingarnas ekonomiska aspekter (mottagningsenhet); är socionom i grunden, har arbetat med den här problematiken i många år
- En grupp av socialsekreterare, kommunanställda som arbetar med flyktingarnas ekonomiska aspekter (mottagningsenhet), alla är socionomer i grunden

Vi strävade efter att vårt urval var på ett sådant sätt att intervjupersonerna hanterar EBO i sitt dagliga arbete. De kunde då ge oss sin bild av EBO utifrån våra frågeställningar. När vi tidigare talat om offentliga tjänstemän är det utifrån att en differentiering inte skett i termer av kommunanställda respektive statligt anställda i de studier vi relaterar till medan vi kommer att göra detta.

4.4 Ansats

För denna studie har s.k. hermeneutisk forskningsansats valts. Hermeneutik betyder läran om tolkning eller läran om betydelse. Genom att använda hermeneutik ville vi hitta en djupare förståelse av människors egna upplevelser. En forskare som använder hermeneutik närmar sig till forskningsobjekt subjektivt utifrån sina egna tankar, intryck och känslor som ses som en tillgång (Davidson och Patel 2003)

4.5 Procedur

Kontakt har tagits med intervjupersonerna via mejl till respektive verksamheter där en kort information om studien har getts. Efter samtycke från intervjupersonerna har intervjuerna ägt rum på respektive arbetsplats. Anledningen till att arbetsplatsen valdes som intervjuplats var att intervjupersonerna skulle känna sig trygga och bekväma. Intervjuerna har utförts utifrån en intervjuarguide (se resultat och analys delen). Inför varje intervju har återigen information delgivits om studiens syfte samt att deltagandet är helt frivilligt och att intervjupersonerna har rätt att avböja intervjun när som helst under intervjuens gång.

4.6 Transkribering

För att kunna vara uppmärksamma på allt som intervjupersonerna säger och för att kunna följa upp intressanta saker som intervjupersonerna berättar utan distraktioner, har intervjuerna spelats in i sin helhet som ljudupptagning. Efter datainsamlingen transkriberades intervjuerna. Vid intervjuer där vi inte båda har deltagit transkriberades materialet av den som genomförde intervjun.

4.7 Reliabilitet och validitet

Bryman (2011) beskriver två typer av reliabilitet i kvalitativ forskning. Extern reliabilitet syftar till i hur stor utsträckning en undersökning kan replikeras. Det är svårt att applicera på en kvalitativ studie för att det inte går att replikera den exakta sociala miljön och de sociala betingelser som gäller i studien. Om denna studie skulle replikeras med andra organisationer och intervjupersoner skulle resultatet kunna bli ett annat. Om studien skulle replikeras med samma organisationer och samma intervjupersoner en tid efter denna studie skulle resultatet ändå kunna komma att bli ett annat, då både organisationerna och individerna kan komma att utvecklas till tillfället för den eventuella uppföljningsstudien. Intern reliabilitet handlar om att forskarna i ett forskarlag är överens om hur de tolkar det de ser och hör i sin undersökning. Intern reliabilitet har genomtyrat uppsatsarbetet då vi samarbetat i analysprocessen och skapat en gemensam förståelse för hur vi har tolkat intervjuerna. Genom att vi båda deltagit i majoriteten av intervjuerna och läst igenom samtliga transkriberade intervjuer flertalet gånger är båda insatta i materialet. Detta har i analysprocessen underlättat den ständiga dialogen kring framtagandet av det slutgiltiga, kondenserade materialet. Bryman (2011) tar upp två typer av validitet. Intern validitet innebär att forskarens observationer och de begrepp och teorier hen använder sig av stämmer väl överens. Det kan vara svårt för oss som forskare att vara objektiva i relation till den interna validiteten, men vi anser att intervjuer som insamlingsmetod är mest relevant i relation till vårt syfte. I en enkätstudie hade det varit svårare att nå den kunskap vi söker. I en enkätstudie skulle intervjupersonernas beskrivningar inte framkomma lika tydligt. Utan samtal med intervjupersonerna skulle inte beskrivningarna framgå. De teorier och begrepp som presenterades under teoriavsnittet har till stor del kunnat appliceras på studiens resultat. Detta redogörs för i diskussionsavsnittet. Extern validitet handlar om i vilken

utsträckning resultaten kan generaliseras till andra sociala miljöer och situationer. Då studiens intervjupersoner är anställda på olika organisationer ökar möjligheten att kunna generalisera våra resultat.

4.8 Etiska reflektioner

Studien följer Vetenskapsrådets fyra forskningsetiska huvudkrav för individskydd inom forskning. Nedanstående redogörelse för de forskningsetiska principerna bygger direkt på Vetenskapsrådets riktlinjer (Vetenskapsrådet 2002). *Informationskravet* har uppfyllts genom att alla intervjupersoner som deltagit i studien informerats om studiens syfte. Intervjupersonerna och organisationerna har upplysts om vår studies syfte och varför just de fått en förfrågan om att delta. *Samtyckeskravet* innebär att de som deltar i studien bestämmer över sin egen medverkan. Samtycke inhämtades från samtliga intervjupersoner innan deras medverkan och de har informerats om att de när som helst under studiens gång haft möjlighet att avbryta sin medverkan. *Konfidentialitetskravet* innebär att uppgifter om de deltagande i undersökningen ska ges största möjliga konfidentialitet. Uppgifter gällande deltagarna har förvarats så att inte obehöriga kan ta del av dem. Vi har i studien avidentifierat intervjupersonerna genom att vi inte angett vilken kommun som studerats. *Nyttjandekravet* innebär att uppgifter som har samlats in om de enskilda personerna endast får användas för forskningsändamål. De uppgifter vi inhämtat i våra intervjuer används endast till vår studie, ingenting annat

5 Resultat och analys

I detta kapitel presenteras resultatet utifrån våra frågeställningar vilka korresponderar med offentliga tjänstemäns hantering av EBO, offentliga tjänstemäns upplevelser av problem och utmaningar som EBO kan orsaka, samt offentliga tjänstemäns synsätt kring EBO gällande effektivitet och effektivisering.

Intervjupersonerna har olika synpunkter på hur EBO ska hanteras, de har även oeniga upplevelser gällande problem och utmaningar som EBO kan orsaka, samt skiljer sig åt när det gäller effektivitet och effektivisering av EBO.

Offentliga tjänstemäns hantering av EBO

Specialisering

Samtliga intervjupersoner beskriver att de inte har någon enhet som är specialiserad på just EBO. Samtliga organisationer hanterar vuxna flyktingar i allmänhet vilket EBO ingår i. De beskriver att de hanterar alla typer av vuxna flyktingar (ABO, EBO, Kvotflyktingar). Det som skiljer tjänstemännen åt är deras beskrivning av vilka typer av frågor de oftast får hantera när det gäller EBO. Samordnaren på invandrarservice beskriver att det förekommer bostadsbrist i kommunen vilket leder till att bostadsfrågan oftast förekommer i deras hantering av EBO. Socialtjänstens socialsekreterare på mottagningsenheten (för nyanlända flyktingar) beskriver att de i stort sett endast hanterar ekonomin när det gäller EBO vilket oftast sker i form av utbetalning av ekonomiskt bistånd. Arbestförmedlingens handläggare för nyanlända flyktingar beskriver att de har flera olika enheter för EBO istället för en samlad enhet. Enligt arbetsförmedlingens handläggare hanterar vissa handläggare flyktingar som befinner sig i fas 1 medan andra handläggare hanterar flyktingar i fas 2 osv. Dessa faser är enligt handläggaren till för att leda flyktingen från ankomst i Sverige till etablering i samhället i form av arbete eller praktik.

Samtliga intervjupersoner beskriver att organisationen inte är specialiserad på just EBO. Detta kan kopplas till Grell et al. (2013) som menar att varken enskilda organisationer eller socialarbetare hantera det mångskiftande fält som socialt arbete utgör. Grell et al. (2013) beskriver även att ett antal studier talar för att problem och funktionsspecialisering kan leda till bättre utredningar av sociala ärenden. Fayols administrativa teori (1949) pekar även på att det finns möjlighet för organisationer att vara specialiserade. Detta skulle kunna betyda att det skulle vara fördelaktigt för exempelvis socialtjänsten att specialisera sig på EBO då Fayol anser att en specialiserad organisation leder till ökad produktivitet. Detta skulle kunna leda till att socialtjänsten får en kortare handläggningstid när det gäller exempelvis EBO. Enligt Grell et al. (2013) finns det även studier som beskriver den integrerade organisationen och dess fördelar. Enligt Grell et al. (2013) är integrerade organisationer oftast fördelaktiga när det gäller att uppmärksamma klienters totala livssituation vid förändringsarbete och att de är bättre på att utveckla bärande relationer mellan socialarbetarna och klienter samt att klienter ofta tycker att den organisationsformen är bättre lämpad för deras problem.

Uppfattningen bland klienter enligt Grell et al. (2013) är att de organisationer som är integrerade är lättare att förstå och gör klienterna mer delaktiga i processen. Det kan tolkas som att de integrerade organisationerna är bättre på att skapa relationer med klienter som exempelvis EBO och att de integrerade organisationerna är bättre på att uppmärksamma EBO:s totala livssituation.

Beslutsfattande

Tjänstemännen hanterar olika typer av frågor gällande EBO vilket även leder till att de fattar olika beslut gällande EBO. Samordnaren på invandrarservice vill betona att det först och främst är individen som fattar beslut då individen har valt att bli EBO.

Samordnaren på invandrarservice säger: ” *beslutet EBO det är ju egentligen individen som fattar*”

Detta innebär att individen har valt att ordna eget boende och det beslutet fattar individen tillsammans med migrationsverket och arbetsförmedlingen. Samordnaren på invandrarservice menar att organisationen i och med detta inte fattar några beslut gällande EBO. Samordnaren på invandrarservice anser även att eventuella beslut som fattas gällande EBO sköts av andra myndigheter.

Som vi ser det betonar samordnaren på invandrarservice att det först och främst är individen som fattar beslut och inte organisationen men enligt Simon och March (1958) bör det centrala i organisationer vara beslutsfattande. Enligt författarna bör allt som sker i en organisation ha sin grund i verkställande beslut som någon eller några har fattat. Detta leder fram till att vi ställer oss frågan varför invandrarservice inte fattar beslut gällande EBO?

Att eventuella beslut gällande EBO skulle skötas av andra myndigheter stämmer överens med den bild som arbetsförmedlingens handläggare för nyanlända flyktingar och socialtjänstens socialsekreterare på försörjningsstodenheten ger kring beslutsfattande gällande EBO. Enligt arbetsförmedlingens handläggare för nyanlända flyktingar är det en korrekt beskrivning att de fattar vissa beslut gällande EBO.

Arbetsförmedlingens handläggare säger: ” *Dom besluten som vi fattar är ju inskrivning i om man tillhör målgruppen och har rätt till etableringsplan, alltså det är ju ifrån etableringsuppdraget. Det är beslut att man har rätt till plan och att man har rätt till ersättning*”

De beslut som arbetsförmedlingens handläggare främst fattar med EBO gäller etablering och ingår i det etableringsuppdrag arbetsförmedlingen har med EBO. Det som ingår i etableringsuppdraget är att besluta om individen har rätt till en etableringsplan och att individen har rätt till ersättning. När individen har fått sitt beslut om rätt till etableringsplan börjar arbetsförmedlingen sitt etableringsuppdrag. I det uppdraget ingår att köpa upp utbildningar, köpa platser och betala ersättningar till leverantörerna. Under individens etableringsprocess hos arbetsförmedlingen fattar arbetsförmedlingen även beslut om exempelvis resekostnader, ersättning för dubbelt boende och praktikbeslut. När individen har fått ett beslut på att den har rätt att få ta del av arbetsförmedlingens etableringsuppdrag så har det ingen betydelse för arbetsförmedlingen om individen är EBO eller inte då arbetsförmedlingen ger samma typer av etableringsinsatser oavsett om man är EBO eller inte. Socialsekreterarna instämmer i beskrivningen att det fattar beslut gällande EBO. Enligt socialsekreterarna fattar det oftast beslut gällande ekonomiskt bistånd då det är oftast då EBO behöver ta hjälp av socialtjänsten. Socialsekreterarna säger: ”*Alltså oftast när en EBO kommer hit då handlar det utifrån ekonomisk hjälp för ofta har dom ju hittat ett eget boende själva där dom planerar och bo under sin etableringstid och eventuellt längre också*”.

I dessa fall behandlas EBO på samma sätt som andra individer som söker försörjningsstöd. Enligt socialsekreterarna börjar beslutsprocessen med att individen får etablera en kontakt med någon inom socialtjänsten. Efter den första kontakten får individen en handläggare som ansvarar för individens ärende och utredningen sker på samma sätt oavsett om man är EBO eller något annat. Det som socialsekreterarna tittar på är att individen har en kontakt med arbetsförmedlingen och att de kommer att ta del av etableringsinsatsen som arbetsförmedlingen erbjuder. Det som socialsekreterarna undersöker innan de fattar sitt beslut då är om individen är berättigad till försörjningsstöd dvs. de inte kan försörja sig på annat sätt i avvaktan på att etableringsersättningen och andra ersättningar inom etableringen kommer igång. Det kan även förekomma att individen som EBO även kan behöva kompletterande försörjningsstöd efter det att individen har fått igång alla ersättningar om inte ersättningarna räcker till om individens utgifter godkänns.

Socialtjänstens socialsekreterare och arbetsförmedlingens handläggare för nyanlända flyktingar fattar beslut gällande EBO. Simon och March (1958) anser att de beslut som organisationen fattar inte är fullt rationella utan grundar sina beslut till viss del på tidigare erfarenheter. Hur beslutet har kommit fram påverkas enligt Grell et al.

(2013) av hur organisationen är organiserad. Enligt Grell talar ett antal studier för att problem och funktionsspecialisering kan leda till bättre utredningar. Exempelvis har de visat att utredningar av enheter som enbart arbetar med ekonomiskt bistånd gör striktare bedömningar på enbart ekonomiska förhållanden medan integrerade organisationer tenderar att väga in andra bedömningsgrunder. Utredningar som görs av specialiserade utredningsenheter visar sig bli utredda snabbare, har tydligare frågeställningar och är mer lättlästa jämfört när utredande och behandlande uppgifter är integrerade med. Detta skulle med hjälp av Grell et al. (2013) kunna betyda att beslut och utredningar gällande EBO påverkas av hur organisationen är organiserad.

Samarbetet inom organisationen

Samarbetet inom socialtjänsten, arbetsförmedlingen och invandrarservice ser ut på olika sätt i de olika organisationerna. Vissa samarbetar tätare inom organisationen medan i en annan organisation samarbetar man mindre i gruppen. Samordnaren på invandrarservice beskriver att de anställda samarbetar dagligen gällande EBO och att de främst samarbetar när det gäller att formulera regler och rutiner för hur de ska hantera EBO. Samordnaren på invandrarservice säger: ” *Ja asså samarbetet.. vi samarbetar ju dagligen runt EBO men det är ju framförallt att vi försöker formulera en policy eller rutin hur vi ska hantera eget boende*”.

För att inte riskera att bli en bostadsförmedling för EBO då EBO ofta blir av med sitt boende får chefen se till att introduktionshandläggarna inom invandrarservice har gemensamma rutiner och regler kring detta. Enligt Peters och Waterman (1982) är gemensamma regler grunden till ett effektivt organisationsklimat. Författarna menar att en organisation bör ha anställda som innehar samma grundvärderingar. Teoretikerna anser att det är chefens uppgift i en organisation att övertyga de anställda om gemensamma värderingar som organisationen ska sträva efter. Detta skulle kunna tolkas som att de anställda inom invandraservice har samma värderingar som säger att organisationen inte ska vara en bostadsförmedling för EBO. Detta skulle kunna ses som en förklaring till varför invandrarservice inte hjälper de individer som har blivit av med sin bostad.

I övrigt anser samordnaren på invandrarservice att det inte finns mycket mer att berätta om samarbetet, utan att det sker dagligen och främst är till för att inte bli en bostadsförmedling.

Inom arbetsförmedlingen ser samarbetet ut på ett annat sätt. Arbetsförmedlingens handläggare beskriver att de arbetar i två team och inom det teamet handläggaren arbetar är samarbetet väldigt tätt då de arbetar nära varandra. Arbetsförmedlingens handläggare säger: ” *Vi jobbar ju som jag nämnde förut i två team och inom det teamet så jobbar vi väldigt tätt och gränserna mellan steg 1 steg 2 steg är väldigt flytande*”.

Gränserna mellan de olika teamen är även väldigt flytande vilket gör att de hjälper varandra när behovet finns. De har även möten en gång i veckan med ytterligare möjlighet för *drop-in* besök övriga dagar om det behovet skulle finnas vilket gör att samarbetet är väldigt tätt inom arbetsförmedlingen. Att ha en hög grad av samarbete inom organisationen är enligt Fayols administrativa teori (1959) ett viktigt element som relaterar till fullbordandet av arbetsuppgifter. Enligt Fayol blir det lättare för de anställda att uppnå organisationens mål om de anställda arbetar tillsammans. Detta skulle kunna betyda att den organisation som har mest internt samarbete också är den organisation som lättast kommer att uppnå organisationens mål med EBO.

Enligt socialtjänstens socialsekreterare på försörjningsstödsenheten ser samarbetet inte ut på ett specifikt sätt gällande EBO utan de samarbetar på samma sätt oavsett typ av fall. De beskriver att de samarbetar i de ärenden där de anses att det behövs och att de inte har någon uppdelning utan alla socialsekreterare hanterar alla typer av ärenden. Skulle det behövas stöd i något ärende så hjälps de åt men enligt socialsekreterarna är det inte ofta de behöver hjälpa varandra utan det går relativt problemfritt till.

Upplevelser av roller inom organisationen

Organisationerna hanterar olika typer av frågor gällande EBO, detta medför även att de har olika upplevelser av sin roll i organisationen och sin roll gällande EBO. Den vi pratar med på invandrarservice ser sig som en samordnare och att dennes roll är att fördela ärenden vidare. Fördelningen inom invandrarservice kan ske genom att invandrarservice först får in ett ärende, då meddelar de arbetsförmedlingen att de har ett EBO ärende som de har fördelat till sin handläggare.

Syftet med att som chef fördela ärenden vidare nedåt inom organisationen skulle med hjälp av Webers teori (1978) betyda att organisationen vill minimera chefens roll inom och istället föra fram tjänstemännens kunskaper i organisationen. Weber anser att chefens roll minimeras med hjälp av att ha en hierarkiskt uppbyggd organisation med personliga kommunikationskanaler genom den hierarkiska organisationen.

Enligt samordnaren på invandrarservice kan det uppstå problem med boende för EBO. Samordnaren anser att problemen ofta hamnar på dennes bord. Vid dessa fall poängterar samordnaren att invandrarservice inte ordnar bostad till EBO då EBO har valt att ordna bostad på egen hand. Enligt Webers teori (1978) kan detta leda till minskad konflikt inom organisationen då Weber anser att hänvisning till regler ofta är ett bra sätt att minimera konflikter. Detta skulle kunna tolkas som att EBO blir lättare att hantera för en organisation om de har tydliga regler att hänvisa till.

Samordnaren på invandrarservice beskriver även att det kan uppstå nödsituationer inom organisationen. Det handlar oftast om när det är fråga om barnfamiljer. Då blir samordnarens roll att samarbeta med socialtjänstens socialsekreterare för att hantera nödsituationen. Att invandrarservice samarbetar med socialtjänsten i nödsituationer stämmer överens med socialsekreterarnas bild. Socialsekreterarna beskriver att i situationer när det handlar om hemlösa barnfamiljer är det deras roll att ordna någon form av boende så snabbt som möjligt då socialtjänsten inte kan låta barn vara utan bostad. Socialsekreterarna säger: ”*Däremot så samverkar vi ju väldigt mycket med både med arbetsförmedlingen ibland, men främst med personal på invandrarservice för att det är ju introduktionshandläggaren som först och främst har regelbunden kontakt med den person som har kommit hit som EBO*”.

Att prioriteringar sker är vanligt enligt den tidigare forskningen. Enligt Robinson (2006) finns det olika prioriteringar när det gäller mottagandet av flyktingar. De som har familjer eller där kvinnan är gravid har en ganska snabb tillgång till kommunala bostäder. Väntan på boende för dessa grupper kan vara i några veckor. Det är också gifta par som prioriteras och deras väntan på boende är relativt kort – upp till några månader. De som prioriteras lägst är ogifta personer (vanligtvis män). Deras väntan kan vara ganska lång – upp till två år.

I övriga fall anser socialtjänstens socialsekreterare att socialtjänstens viktigaste roll är att se till att människor har en ordnad försörjning och hjälpa individer till egen försörjning. I gruppen är rollen lika för alla socialsekreterare då alla socialsekreterare hanterar alla typer av fall. Rollen i övrigt anses till största del vara administrativ då socialsekreterarna inte jobbar aktivt med EBO i och med att EBO oftast har kontakt med andra myndigheter som invandrarservice och arbetsförmedlingen. Inom arbetsförmedlingen är likheten med socialtjänstens socialsekreterare att rollen inte ser ut på ett visst sätt för EBO, utan arbetsförmedlingens roll är likadan om man är EBO, ABO, kvot eller anhörigflykting. Skillnaden inom arbetsförmedlingen är att de har olika

roller i grupper beroende på vilken fas arbetsförmedlingens handläggare arbetar med inom etableringen. Inom steg 1 i etableringen är handläggarens roll att göra en så bra kartläggning som möjligt. Den vi pratar med inom arbetsförmedlingen har inte så många sökande i sin grupp. Arbetsförmedlingens handläggare säger: ” *Det är ju ingen skillnad heller om man är EBO, ABO, kvot eller anhörig, det är ingen skillnad där egentligen. Jag jobbar ju steg ett så min roll är ju att göra en så bra kartläggning som möjligt*”.

Handläggaren gör en mer fördjupad kartläggning och bokar tider till exempelvis kommunen som alltid är med i kartläggningssamtalen, det kan även vara kontakt med läkare om det behövs. Enligt Fayols administrativa teori (1949) är det 2 typer av roller som är vanligast inom en organisation, Linje och stab personal. Linje personal är den typ av person som utför arbete aktivt och direkt för att uppnå organisationens mål medan stab personal hjälper till och stödjer. Enligt Fayol är det viktigt att ha uppdelade roller i en organisation för att öka produktiviteten. Detta skulle kunna betyda att de organisationer som har uppdelade roller gällande EBO är mer produktiva i hanteringen av EBO.

Organisationernas mål

Samtliga intervjupersoner är eniga i att de inte har några specifika mål för just EBO utan de mål som organisationerna har är för samtliga typer av ärenden. Enligt Albrechts teori om systemsynsätt (1983) är mål inom en organisation ett centralt element. Albrecht anser att en organisation är en samling som består av ihopkopplade och beroende subsystem och i detta subsystem finns element och ett av dessa element är organisationens mål.

Med hjälp av Albrechts teori (1983) kan man tolka det som att det är viktigt att en organisation har mål, vilket intervjupersonerna säger att deras organisationer har. En eventuell fråga är dock om det även är centralt med att ha specifika mål för just EBO då Albrecht enbart beskriver att det är centralt att en organisation har mål.

Samordnaren på invandrarservice beskriver att ett eventuellt mål med EBO kan vara att invandrarservice skickar ut signaler till EBO om att de inte hjälper med till med bostäder eftersom EBO har gjort ett eget val av boende från början. En viktig del i det blir att sätta gränser, Denne ser det inte som ett mål i sig att sätta gränser men de ser det som ett sätt att vara tydliga för EBO att de inte hjälper till med bostäder. Att regler

nästan blir som ett mål för organisationen kan med hjälp av Webers teori om byråkratiska skolan (1978) tolkas som problematiskt. Enligt Weber ska regler vara ett medel för att nå målet och inte ett mål i sig. Enligt Weber uppstår detta vanligtvis i en organisation där förutsättningarna har förändrats. Vi tolkar med hjälp av Webers teori att detta skulle kunna leda till att ändrade förutsättningar i form av exempelvis hårt pressad ekonomi kan leda till att målet för en organisation blir att hålla sig inom budgeten när budgeten istället ska vara ett medel att nå målet.

Policyn som finns hos invandrarservice är att introduktionshandläggarna ska hjälpa de som är anvisade från migrationsverket eller arbetsförmedlingen. De hjälper även kvotflyktingar och anhöriga, exempelvis om en ensam man kommer till invandrarservice och berättar att hans familj är på väg.

Socialtjänstens socialsekreterare anser att de egentligen inte har några specifika mål i överhuvudtaget. Socialsekreterarna säger: *”Inga uttalade mål just mottagningsförsörjningsstöd kring EBO:s har vi inte. Så vitt jag vet i alla fall. Nej”*.

De beskriver att de inte känner till några uttalade mål i organisationen. De direktiv som socialsekreterarna har är att behandla alla på samma sätt och det går varken snabbare eller långsammare i handlägningsprocessen för en EBO. EBO ska hos socialsekreterarna ses som vilken typ av ärende som helst. Arbetsförmedlingens handläggare för nyanlända flyktingar är tydligare i sin beskrivning av organisationens mål. Handläggaren säger: *”Målet med vårt uppdrag det är ju att man ska bli självförsörjande eller börja studera på universitet och högskola eller få arbete, det är det som är målet för oss”*.

Arbetsförmedlingens mål oavsett om individen är EBO eller något annat är att handläggaren med hjälp av etableringsuppdraget ska få individen att antingen bli självförsörjande genom att studera på universitet eller högskola eller att individen får ett arbete.

Offentliga tjänstemäns upplevelser av problem och utmaningar som EBO kan orsaka

De grundläggande problemen

Samtliga tjänstemän är överens om att de grundläggande problemen och utmaningarna med att hantera EBO uppstår när en individ blir utan bostad. Detta medför ofta att individen blir hemlös, samtidigt anser intervjupersonerna att det är svårt att hantera problemet då de inte kan bistå med en permanent lösning. Det finns även en policy bland tjänstemän att inte bistå EBO med bostad då EBO anses ha gjort valet att ordna egen bostad. Samtidigt beskriver intervjupersonerna att det råder generell bostadsbrist i Sverige. Detta leder till ett ökat tryck från EBO att organisationerna ska hantera bostadsfrågan och lösa individernas situation då möjligheterna att ordna bostad är få eller till och med obefintliga. Hur stort trycket är skiljer sig kraftigt åt beroende på vilken organisation man tillhör. Enligt samordnaren på invandrarservice blir det ett stort problem i hanteringen av flyktingar när en stor del av tiden som är avsedd för annan verksamhet går åt till att förklara systemet för EBO. Enligt samordnaren uppstår problemet dels på grund av det är bostadsbrist i nästan hela Sverige, samt en rad andra problem. Dessa problem innehåller bland annat att individen inte förstår bostadsmarknaden i Sverige vilket leder till att individerna ofta hamnar i besvärliga situationer. Det händer ofta att individen har korta andrahandskontrakt på upp till 6 månader och när kontraktet tar slut leder det ofta till att kontraktet inte förlängs vilket ofta leder till hemlöshet. En annan orsak till att problemet uppstår är enligt samordnaren på invandrarservice att fastighetsbolagen idag ofta ställer väldigt höga krav för att få en förstahandsbostad, exempelvis att årsinkomsten ska ha täckning för 3 års hyra.

Arbetsförmedlingens handläggare och socialtjänstens socialsekreterare ger till största del en annan bild av de utmaningar och problem som finns med att hantera EBO. Arbetsförmedlingens handläggare säger: ”*Ja de största utmaningarna, det som skiljer för vår del det är ju just bostaden och i och med att dom redan har skaffat en bostad så har dom inte rätt att anmäla behov av bostad till oss, Så vår bostadssektion som jobbar med bostäder hjälper inte till när man väl har flyttat från migrationsverkets anläggning*”.

Socialtjänstens socialsekreterare säger: ” *Det är ju lite det vi har vart inne på det är ju det med bostadsfrågan, alltså vi har ju inte nått ansvar för boendet, alltså att ordna boende när man väljer att flytta som EBO för då har man ordnat ett eget boende.*

Båda intervjupersonerna instämmer i att det ofta är bostadsfrågan som är problemet och utmaningen för dem att hantera. Däremot ser de inte problemen och utmaningarna som lika omfattande som samordnaren på invandrarservice anser. Arbetsförmedlingens handläggare beskriver att de ser att problem finns när det gäller bostäder för EBO men att det problemet sällan hamnar på deras bord. Handläggaren delar även uppfattningen om att när problemet väll uppstår kan tjänstemännen inte bistå med bostad då den policy som finns säger att tjänstemän inte ska hantera bostadsfrågor när det gäller EBO. Även socialtjänstens socialsekreterare har uppmärksammat problemet när det gäller bostadsfrågan med EBO. Enligt socialsekreterarna kan problem uppstå när hyresvärden enligt socialtjänstens regler har krävt orimlig hyra vilket leder till att socialsekreterarna inte kan ersätta EBO med den hyra individerna betalar för boendet. Detta leder ofta till att individen blir utslängd från boendet och blir hemlös. Ett annat problem som socialsekreterarna uppmärksammat är att individer som är EBO ibland är inneboende hos någon släkting eller kompis där familjen senare ankommer vilket ofta leder till att individen inte får bo kvar hos släktingen eller kompis. Det kan då bli så att problemet hamnar på socialtjänstens socialsekreterares bord då det är kommunen som har det yttersta ansvaret för att alla kommuninvånare har tak över huvudet. Socialsekreterarna är däremot noga med att poängtera att de inte ordnar med permanenta boendelösningar utan att de ofta rekommenderar individen att ta hjälp av en introduktionshandläggare på invandrarservice för att få hjälp med bostadsletande. Socialsekreterarna anser även att dessa problem inte är vanligt förekommande och inte sker i någon större omfattning. De anser att EBO inte är ett svårt socialt problem för socialsekreterarna att hantera.

Enligt tjänstemännen är det främsta problemet med EBO när EBO blir av med sin bostad. Socialtjänstens socialsekreterare säger: ”*Problemet uppstår ju om det så att säga strular till sig med det boendet. Det kan ju till exempel vara att man kommer på kläm med hyresvärden*”.

Enligt tjänstemännen blir det problematiskt då EBO får ofta får svårigheter att ordna en ny bostad på egen hand då det råder bostadsbrist i landet. Detta kan tolkas som att förutsättningarna inom organisationerna förändras. Enligt Webers teori om byråkratiska skolan (1978) är det ett vanligt problem att ändrade förutsättningar i en

organisation leder till att en organisations medel för att nå ett mål istället blir ett mål i sig. Exempelvis skulle det kunna leda till att ändrade förutsättningar i form av exempelvis minskad budget leder till att budgeten blir målet istället för ett medel att nå målet. Detta skulle med hjälp av Weber kunna tolkas som att de organisationer som genomgår flest förändringar också är de organisationer som kommer få det svårast att hantera EBO. Myrbergs forskningssammanställning (2012) visar att ändrade förutsättningar har skett under tid för vissa kommuner. Enligt Myrberg har ett fåtal kommuner fått hantera allt fler asylsökande medan andra mer välbärgade kommuner säger nej till asylsökande med hänvisning till bostadsbrist.

Största utmaningarna och problemen med EBO och varför

Samtliga tjänstemän är överens om att det största problemet är bostadsituationen i Sverige. De anser att det råder bostadsbrist i nästan hela Sverige och i den kommun de är verksamma inom. De menar att det redan råder bostadskris i allmänhet i Sverige och att det i synnerhet blir problematiskt för EBO som ofta inte har den ekonomi som behövs för att få en bostad. Samordnaren på invandrar-service menar även att bostadskrisen skapar nya sociala problem. Samordnaren anser att bostadskrisen leder till ett system där det skapas en svart marknad där det köps kontrakt, bostadsadresser och annat som särskilt drabbar EBO då de befinner sig i en extra utsatt situation. Enligt samordnaren gör dessa centrala problem att det blir svårare för introduktionshandläggarna att hantera flyktingar i allmänhet och EBO i synnerhet då de först och främst inte kan hjälpa EBO samt att med den bostadsbrist som råder är det svårt att hjälpa utifrån de behov som finns. Arbetsförmedlingens handläggare och socialtjänstens socialsekreterare menar istället att bostadsbristen leder till problem och utmaningar för de individer som är EBO istället för tjänstemännen.

Enligt Francis och Hiebert (2014) leder EBO till problem för individerna då de ofta upplever trångboddhet, diskriminering, konflikter med hyresvärdar och grannar, otrevlig boendemiljö och felanmälan som inte åtgärdats på ett rätt sätt. Fozdar & Hartley (2013) påstår att det finns en hel del av faktorer som gör att bostadsmarknaden är komplicerad för flyktingar. Det är inte tillräckligt med privata bostäder som kan vara inom flyktingars inkomster, det är brist på offentliga bostäder och det är långa köer när det gäller den kategorin av boende.

Hanteringen av utmaningarna och problemen

Samtliga tjänstemän anser att det grundläggande i hanteringen av de problem som finns med EBO är att ha starka regler och en stark policy. I organisationen är det både internt och offentligt uttalat att offentliga tjänstemän inte ska hantera EBO när det gäller bostadsfrågan, som enligt intervjupersonerna även är det vanligaste problemet med EBO. Socialtjänstens socialsekreterare och samordnaren på invandrarservice säger samtidigt att det finns vissa extraordinära fall där de kan behöva hantera EBO när det gäller bostadsfrågan. Socialsekreterarna säger: ” *I dom fall när barn finns inblandade och personen inte kan lösa det på annat sätt så kanske vi istället då kan i vissa fall hjälpa till med jourboende eller annat en kortare period då som en lösning*”.

I dessa nödsituationer finns det uttalade krav på att de ska hjälpa till när det är i fråga om barnfamiljer. Socialsekreterarna säger att de har ett särskilt ansvar att hjälpa till med någon form av boende när det är barn inblandade. Enligt socialsekreterarna handlar det även mycket om att samverka med andra aktörer för att få till en helhetslösning för personen. Socialsekreterarna säger att det också kan utreda om det föreligger rätt till en bostad med andrahandskontrakt via socialtjänsten. De beskriver att de ganska ofta får utreda om det finns skäl för personen att ha det och då skälet är att det finns barn i familjen. Socialsekreterarna kan även försöka se om det går att ordna tillfälliga boenden om de har förlorat sin bostad. De vill dock poängtera att de i första hand alltid ber EBO undersöka möjligheten att få ett tillfälligt boende. Socialsekreterarna säger: ” *Det handlar också om att se till att personer då som har förlorat sin bostad som EBO alltså får möjligheten till ett tillfälligt boende. Men vi ber ju dom alltid i första hand och försöka undersöka möjligheten till att bo hos vänner eller bekanta eller andra*”.

Utifrån intervjupersonernas beskrivning kan det uppfattas som att det viktigaste i hanteringen av problemen med EBO är att upprätthålla reglerna om att tjänstemän inte ska hjälpa EBO med att ordna en ny bostad. Detta skulle kunna förklaras med hjälp av Webers teori om byråkratiska skolan (1978). Enligt Weber uppstår problem i en organisation om förutsättningarna i organisationen förändras där det finns en risk att reglerna blir ett mål i sig när det egentligen är medlet för att nå målet. Det kan leda till att det blir viktigare att följa alla regler när man hanterar klienter än att klienten hanteras på ett bra sätt. Detta skulle kunna betyda att de organisationer som upplever minst förändringar är också de organisationer som lättare kan utgå ifrån de ursprungliga målen när det gäller att hantera utmaningar och problem.

Tjänstemännens roll gällande utmaningar och problem.

Samtliga tjänstemän anser att de egentligen inte ska spela någon roll när det gäller att hantera EBO gällande problem och utmaningar då de anser att dessa problem oftast består i brist på bostäder. Arbetsförmedlingens handläggare ser sig inte ha någon roll i överhuvudtaget och hanterar därför inte de problem som finns med EBO. Socialtjänstens socialsekreterare har beskrivit tidigare i resultatet hur de i vissa fall får en roll i att hjälpa EBO i nödsituationer. Samordnaren på invandrarservice instämmer i beskrivningen av att invandrarservice inte heller ska ha någon större roll när de hjälper att hjälpa EBO med utmaningar och problem. Samtidigt menar samordnaren att det upplever det som att problemet läggs över på kommuner och att andra aktörer tror att invandrarservice ska vara med och lösa de problem som finns med EBO. Samordnaren beskriver att när EBO har blivit kommuninvånare måste invandrarservice på något sätt hantera det. Samordnaren upplever att rollen blir att ta emot problemen med EBO men inte kan hantera frågan då de ska hjälpa EBO med boende. En ytterligare roll i de hela menar samordnaren är att de hela tiden får lyfta frågan mot politiker och ofta påpeka att det är felaktigt system gällande asylsökande.

Problemens påverkan på tjänstemännens arbete

Tjänstemännen ger olika bilder av om problemet först och främst påverkar deras övriga arbete samt i så fall hur. Arbetsförmedlingen tar inget ansvar gällande problem med EBO vilket enligt arbetsförmedlingens handläggare gör att det heller inte får någon påverkan på deras övriga arbete. Socialtjänstens socialsekreterare som beskrivit att de i vissa fall tar ansvar gällande problem med EBO menar att dessa problem inte har någon som helst påverkan på deras arbete. Enligt socialsekreterarna ser de ingen skillnad på om ärendet är EBO eller inte då de upplever att EBO inte är ett större problem än något annat som de hanterar. Enligt Franzén (1997) har däremot vissa kommuner fått ägna mycket mer tid åt att hantera socialbidragstagare till följd av att asylsökande kan bli EBO och att många av de som blivit socialbidragstagare är just EBO. Lawrence och Lorsch teori om contingency synsättet (1967) beskriver att organisationer kan organiseras efter hur omständigheterna ser ut och hantera problemen utifrån dessa omständigheter. Utifrån Lawrence och Lorsch teori skulle det kunna tolkas som att alla organisationer kan hantera EBO om organisationerna är organiserade utifrån hur omständigheterna ser ut.

Samordnaren på invandrarservice ger en annan bild av EBO och dess påverkan på tjänstemännens arbete. Enligt samordnaren är det grundläggande att problemen ofta är en ständig källa till irritation och konflikter inom organisationen. Detta menar samordnaren sedan leder till att det påverkar hela asylmottagandet. Samordnaren menar att de ofta leder till att invandraservice introduktionshandläggare får fullt upp och inte kan hantera alla de människor som behöver hjälp vilket leder till att vissa asylsökande får vänta på hjälp från förläggningarna i flera år. Enligt Myrbergs forskningssammanställning (2012) får vissa kommuner hantera för många asylsökande med vissa kommuner inte behöver hantera asylsökande i överhuvudtaget. Detta skulle med hjälp av Myrberg kunna tolkas som att EBO skulle få en mindre påverkan på offentliga tjänstemäns arbete med EBO om fler kommuner hanterade asylsökande.

Offentliga tjänstemäns synsätt kring EBO gällande effektivitet och effektivisering.

Förutsättningar som kan förbättra EBO

Samtliga tjänstemän är överens om att en grundläggande förutsättning för att förbättra EBO är att göra något åt bostadsbristen i Sverige. Arbetsförmedlingens handläggare säger: *"Det är ju bostadsbrist i hela Sverige och det är ju det som är orsaken, för det första"*.

Samtliga tjänstemän beskriver att de finns en generell bostadsbrist för personer i Sverige och att det drabbar EBO i synnerhet då de oftast inte har den ekonomi som behövs för att ordna en bostad. Samordnaren på invandrarservice och socialtjänstens socialsekreterare tycker även att systemet behöver förändras när det kommer till regler och arbetssätt. Socialsekreterarna anser att EBO borde hamna hos arbetsförmedlingen fortare för att tidigare i asylprocessen få igång en planering. Socialsekreterarna menar att EBO på så sätt kommer ut i sysselsättning snabbare och anpassar sig till samhället tidigare. Socialsekreterarna menar även att det behövs en tydligare information vad EBO innebär. Enligt socialsekreterarna förstår inte alla asylsökande vad EBO innebär, konsekvenserna av att vara EBO och vad som händer när man som EBO blir av med sin bostad.

Samtliga tjänstemän anser att bostadsbristen behöver åtgärdas samt att systemet behöver förändras i form av nya regler och bestämmelser. Enligt Fayols administrativa teori

(1949) är disciplin ett grundläggande element i en organisation som innebär att personalen i en organisation följer organisationens mål, regler och bestämmelser. Detta skulle kunna betyda att offentliga tjänstemän inte kan påverka EBO i någon större utsträckning då de enbart följer de regler som sker. Det skulle även kunna betyda att de regler som följs inte ger utrymme för tjänstemän att förbättra EBO som system.

Tjänstemännens synsätt kring sina roller gällande effektivitet och effektivisering

Samtliga tjänstemän anser att deras roll egentligen inte är att effektivisera EBO och att det finns väldigt lite de kan göra när det gäller effektivisering. Arbetsförmedlingens handläggare menar att deras arbete med EBO är ett politiskt beslut om vilka som har rätt att få hjälp av arbetsförmedlingen. Socialtjänstens socialsekreterare anser att det som de kan göra är att se till att EBO får de stöd som de behöver och har rätt till vilket ofta innebär att socialtjänsten får anvisa EBO till arbetsförmedlingens etableringsplan. Samordnaren på invandraservice beskriver att hen inte vill ha någon effektivisering av EBO men att de har effektivisering på så sätt att de har rutiner kring blanketter och registrering av EBO.

Det kan tolkas som att intervjupersonerna anser att de inte kan göra mer när det gäller effektivisering av EBO. Detta förklarar Myrbergs forskningssammanställning (2012) där många offentliga företrädare beskriver att de kommuner som redan tar emot EBO inte kan göra så mycket mer. Enligt Myrberg anser de offentliga företrädarna att det är de kommuner som inte tar emot asylsökande som kan effektivisera EBO genom att ta emot fler asylsökande.

Samverkan och dess möjlighet att effektivisera EBO

Tjänstemännen ger här olika bilder av hur samverkan kan effektivisera EBO. Samordnaren på invandrar-service säger: ”*Effektivisering av EBO de vet jag inte om jag vill ha nån effektivisering av eget boende*”.

Arbetsförmedlingens handläggare menar att det främst är genom bostäder man kan effektivisera EBO och att samverkan mellan myndigheter inte skulle ändra bostadssituationen i Sverige. Handläggaren menar att EBO bör effektiviseras genom fler hyresrätter och att samverkan inte kan ordna fler hyresrätter. Samordnaren på invandrar-service nämner att de samverkar men att samordnaren inte vill effektivisera EBO utan anser istället att systemet bör ses om. Socialtjänstens socialsekreterare anser att samverkan fungerar bra men att det alltid kan utvecklas i form av mer möten och

gemensamma utbildningar. Utbildning ska enligt Taylors vetenskapliga management synsätt (1947) syfta till att personalen ska utbildas av experterna som använder av sig vetenskapliga metoder. Enligt Taylor leder bland annat utbildning till ökad effektivisering. Detta skulle kunna betyda att gemensamma utbildningar bland organisationer som hanterar EBO kan leda till en ökad effektivisering.

Politikernas roll

Enligt samtliga tjänstemän har politikerna en central roll när det gäller att effektivisera EBO. Enligt arbetsförmedlingens handläggare är boendet den viktigaste delen i att effektivisera EBO, handläggaren anser därför att politikerna i sin roll bör se till att det byggs fler billiga hyresrätter. Samordnaren på invandrarservice anser att politikernas viktigaste roll i effektiviseringen är att se över hur systemet fungerar. Samordnaren beskriver även hur de upplever att politiker inte vill styra ibland då hen tycker att politikerna inte sätter upp tillräckligt mycket regler i systemet. Problemet leder enligt samordnaren till att politikerna tror att systemet löser sig när det egentligen enbart löser sig för staten och istället lägger över ansvaret på kommunerna och låter individerna hamna i kläm.

Samordnarens beskrivning av att politiker har lagt för mycket ansvar på kommunerna är något även Myrbergs forskningssammanställning (2012) tar upp. Enligt Myrberg tycker ett stort antal offentliga företrädare att för mycket ansvar läggs på vissa kommuner.

Samordnarens beskrivning gällande att EBO hamnar i kläm tas även upp av Boverkets forskningssammanställning (2008) och Francis & Hiebert (2014) som menar att flyktingar ofta hamnar i kläm genom dåliga bostäder där flyktingarna ofta upplever trångboddhet och diskriminering.

Simon och March (1958) anser att det att det kan bli problematiskt för organisationer i arbetet om det inte finns beslut som organisationer kan utgå ifrån. Enligt Simon och March är beslut det centrala i en organisation och att arbetet bör utgå ifrån beslut som någon eller några har fattat. Detta skulle kunna betyda att EBO:s effektivitet påverkas av hur beslutsfattandet ser ut gällande EBO.

Kommunernas ansvar

Tjänstemännen är överens om att bostadsfrågan är det ansvar kommunerna har när det gäller EBO. Detta kan förstås med hjälp av Blid (2006) som beskriver att boende är en

basal rättighet och att det allmänna och kommunerna i synnerhet har det grundläggande ansvaret för bostadsförsörjningen.

Socialtjänstens socialsekreterare tycker att kommunerna har ett ansvar i att korta väntetider och handläggningstider. Socialsekreterarna anser även att detta är något som det jobbas med och utvecklas kring hela tiden. Samordnaren på invandrarservice menar att fler kommuner skulle kunna ta sitt ansvar i flyktingmottagandet vilket skulle underlätta för de kommuner som tar emot. Samordnaren tror att om inströmningen av människor fortsätter på den här nivån under flera år så blir de tvunget att komma en lag på att alla kommuner måste ta emot anvisningar från migrationsverket för att hanteringen av asylsökande ska fungera.

Samordnarens beskrivning kan tolkas med hjälp av Lawrence och Lorsch teori om contingency synsättet (1967). Enligt dem befinner sig organisationer i olika omständigheter och att omständigheterna ska avgöra vilken som är den effektivaste organisationsformen för tillfället vilket gör att arbetet går att utföra oavsett omständighet. Med hjälp av Lawrence och Lorsch teori skulle det kunna tolkas som att även om allt fler flyktingar kommer och väljer att bli EBO kan organisationer hantera det om organisationerna är anpassade till den omständigheten som råder för tillfället.

6 Sammanfattning och avslutande diskussion

6.1 Sammanfattning

Hur hanterar de offentliga tjänstemännen EBO i den offentliga verksamheten?

Enligt samtliga organisationer och tjänstemän vi intervjuat är offentliga tjänstemän inte specialiserade på EBO. Enligt de offentliga tjänstemännen hanteras EBO som ett vanligt flyktingärende. De offentliga tjänstemännen får oftast hantera olika typer av frågor gällande EBO. Invandrarservice hanterar till största del bostadsfrågan, socialtjänsten hanterar ekonomin i form av ekonomiskt bistånd och arbetsförmedlingen hanterar EBO etablering i samhället. Invandrarservice och socialtjänsten har en samlad enhet för EBO medan arbetsförmedlingen har ett flertal enheter organiserade efter olika

etableringsfaser. Etableringsfaserna är olika steg som syftar till att leda flyktingen till etablering i Sverige i form av arbete eller praktik. Här finns ett uppenbart samordningsproblem.

Hur upplever de offentliga tjänstemännen de problem och utmaningar som EBO kan orsaka?

Alla tjänstemän anser att problemen och utmaningarna som finns att hantera med EBO uppstår när en individ blir av med sin bostad. Tjänstemännen kan inte bistå med en permanent lösning samt att det finns en tjänstemanspolicy att inte hjälpa EBO med bostad då EBO har gjort valet att ordna bostad på egen hand. Ett annat grundläggande problem som tjänstemännen tar upp är att det råder generell bostadsbrist i hela Sverige. Detta leder enligt tjänstemännen till ett ökat tryck från EBO att de ska hantera bostadsfrågan. Tjänstemännen hanterar bostadsproblematiken på olika sätt. Arbetsförmedlingens handläggare beskriver att de inte hanterar bostadsfrågan i överhuvudtaget och att de därför inte hanterar de utmaningar och problem som uppstår. Invandrarservice är de som oftast får hantera frågan då flest EBO oftast kommer till invandraservice när problem med bostad uppstår. Socialtjänsten hanterar problemen med bostadsfrågan när det handlar om barnfamiljer då socialtjänsten anses ha ett ansvar att ordna boende för familjer med barn inblandade.

Offentliga tjänstemäns synsätt kring EBO gällande effektivitet och effektivisering

Enligt samtliga tjänstemän går det att effektivisera EBO om något görs åt bostadsbristen i Sverige. Enligt tjänstemännen leder bostadsbristen till att EBO blir mindre effektivt som system då EBO ofta inte har den ekonomi som behövs för att ordna en bostad. Invandrarservice och socialtjänsten anser även att systemet går att effektivisera i form av förändrade regler och arbetssätt, exempelvis genom att starta EBO etableringsprocess på ett tidigare stadie. Socialtjänsten anser även att det går att effektivisera systemet i form av ett förtydligande av hur systemet fungerar. Enligt socialtjänsten förstår många asylsökande inte vad EBO innebär och vad konsekvenserna blir om man som EBO blir av med sin bostad.

6.2 Slutsatser

De slutsatser vi kan dra enligt de intervjuer vi har gjort är att tjänstemännen anser att EBO största problem är bostadsfrågan då tjänstemännen anser sig ha ett begränsat handlingsutrymme när det gäller bostäder för EBO. Samtidigt säger Lawrence och Lorsch (1967) att alla organisationer kan hantera problem i en organisation om de anpassar sig till omständigheterna. Slutsatsen vi kan dra av detta är att fundera över om organisationerna är anpassade efter den omständighet som är nu gällande EBO och om de då inte skulle uppleva problem med EBO på samma sätt ifall de skulle anpassa sig efter omständigheterna.

Vi har i vår undersökning även uppmärksammat att vissa organisationer inte har några mål med EBO i överhuvudtaget även om de har generella mål som omfattar sociala problem som EBO. Albrecht (1983) menar att det är centralt att en organisation har mål, Albrecht nämner dock inget om vilken nivå målen ska vara på. Detta gör att vi drar slutsatsen att det borde finnas funderingar kring om organisationernas generella mål är tillräckliga eller om det även borde finnas mål gällande EBO.

Det finns även olika åsikter när det gäller problem och utmaningar med EBO. Vissa organisationer anser att de i sin dagliga verksamhet inte kan hjälpa EBO med det som EBO oftast behöver ha hjälp med. Samtliga organisationer ger en bild av att de inte har någon större påverkan på effektiviseringen av EBO, de menar oftast att det ligger på politikernas roll. Socialtjänstens socialsekreterare menar att det som organisationer kan göra är att möjligtvis ha fler gemensamma utbildningsdagar. Enligt Taylor (1947) bör organisationer genomföra vetenskapliga utbildningar då det anses leda till ökad produktivitet och effektivitet i en organisation. Slutsatsen vi drar av detta är att tjänstemän och organisationer har möjlighet att bli effektivare när det gäller hanteringen av EBO. Även om tjänstemännen främst vill påpeka att det är politikerna som har störst ansvar över hanteringen.

Tjänstemännen har även gett en bild av det grundläggande problemet med systemet är att det råder generell bostadsbrist i Sverige. Enligt tjänstemännen är det politikernas roll att göra något åt bostadsbristen. Samtidigt säger Lawrence och Lorsch (1967) att omständigheter som exempelvis bostadsbrist är något organisationer ska kunna anpassa organisationen efter.

7 Referenser

Albrecht, K. 1983. New systems view of the organization. pp. 44-59, in: *Organization Development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall

Bakke, W.E. 1959. Concept of social organization. pp. 16-75, in: Haire, M. (ed), *Modern Organization Theory*, New York, NY: John Wiley.

Bernard, C. 1938. *The Functions of the Executive*. Cambridge, MA: Harvard University Press

Blid, Mats. 2006. Boende och stöd – En nationell inventering av kommunernas boendeinsatser för utsatta grupper. *Socialvetenskaplig tidskrift* 4: 291-310

Borevi, Karin & Myrberg, Gunnar (2010) *Välfärdsstaten och de nyanlända: En flyktingplaceringspolitisk probleminventering(10:3)* Malmö Institute for Studies of Migration, Diversity and Welfare. Malmö: Malmö University

Boverket (2008) *Asylsökandes eget boende, EBO - en kartläggning* Karlskrona:Boverket

Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder* Malmö: Liber

Davidson, Bo & Patel, Runa (2011) *Forskningsmetodikens grunder : att planera, genomföra och rapportera en undersökning* Lund: Studentlitteratur

Fayol, H. 1949. *General and Industrial Management*, translated by Constance Storrs. London: Pitman

Fozdar, Farida & Lisa Hartley (2013) Refugee resettlement in Australia: what we know and need to know. *Refugee Survey Quarterly*, 32 (3): 23-51.

Francis, Jenny & Daniel Hiebert (2014) Shaky foundations: refugees in Vancouver's housing market. *The Canadian Geographer*, 58 (1): 63-78

Eget boende...en kvalitativ studie

Franzén, Eva. 1997. Invandrare och socialbidrag. *Socialvetenskaplig tidskrift* 4: 279-302

Grell, Pär., Ahmadi, Nader och Blom, Björn. 2013. Hur inverkar organisationsstrukturen på socialtjänstens klientarbete? – en sammanfattning av kunskapsläget. *Socialvetenskaplig tidskrift* 3-4: 222-235.

Hicks, G.H., & Gullet, C.R. 1975. *Organizations: Theory and Behaviour*. New York, NY: McGraw-Hill

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend. (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun* Lund: Studentlitteratur.

Kölegård Stjärne, Maria., Fritzell, Johan., Brännström, Lars., Estrada, Felipe och Nilsson, Anders. 2007. Boendesegregationens utveckling och konsekvenser. *Socialvetenskaplig tidskrift* 2-3: 153-174

Lawrence, P.R., & Lorsch, J.W. 1967. Differentiation and integration in complex organizations. *Administrative Science Quarterly*, June: 1-47

Morén Stefan, Blom., Björn, Lundgren., Minna, och Perlinski, Marek. 2010. Specialisering eller integration, En studie av socialarbetare syn på arbetsvillkor och insatser. *Socialvetenskaplig tidskrift* 2: 189-209

Myrberg, Gunnar (2012) *Var ska de nyanlända bo? Perspektiv från Malmö och Århus på svensk och dansk flyktingplaceringspolitik*. Institutet för framtidsstudier, Stockholm

Pasmore, W.A. 1988. *Designing Effective Organizations*, New York, NY: John Wiley

Robinson, Vaughan (2006) *Mapping the field: Refugee housing in Wales*. HACT and the Welsh Refugee Council

Roethlisberger, F.J., & Dickson, J.W. 1943. *Management and the Worker*. Cambridge, MA: Harvard University Press

Eget boende...en kvalitativ studie

SFS 1994:137. Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. Justiedepartementet. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/9688/a/90385>

Socialstyrelsen (2010) *Social rapport 2010* Västerås:Socialstyrelsen

Sohlberg, Peter & Britt-Marie Sohlberg (2013) *Kunskapens former: vetenskapsteori och forskningsmetod*. Tredje uppl. Stockholm: Liber

SOU 2003:75. *Etablering i Sverige - möjligheter för individ och samhälle*, Arbetsmarknadsdepartementet. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/415>

Taylor, F.W. 1947. *Principles of Scientific Management*. New York, NY: Harper

Von Bertalanffy, L. 1951. General systems theory: a new approach to the unit of science. *Human Biology*, December

Weber, Max. (1978) *Economy and Society: An outline of interpretive Sociology* University of California Press

INTERNET

Utrikespolitiska Institutet (2014) Landguiden [<http://www.ui.se/butik/landguiden/> Hämtat: 2015-03-18]

UNHCR The UN Refugee Agency (2015) The 1951 Refugee Convention [<http://www.unhcr.org/pages/49da0e466.html> Hämtat: 2015-03-1

